

Sygn. akt I C 58/24

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2024 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Łukaszewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 marca 2024 roku

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko M. O.

o zapłatę

o r z e k a:

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wytoczyła powództwo przeciwko M. O. o zapłatę kwoty 1 775 złotych z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od dnia 10.11.2023r. do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z zawartą przez strony w dniu 21 kwietnia 2017 roku umowy pożyczki gotówkowej o nr (...). Na podstawie umowy, pozwanemu została wypłacona kwota 4 000 zł na wskazany przez niego rachunek bankowy. Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki 24 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, począwszy od czerwca 2017 roku. Na poczet spłaty pożyczki pozwany dokonał wpłat w łącznej kwocie 2 225 złotych. Z uwagi na nieterminowość w regulowaniu rat pożyczki, pismem z dnia 26 października 2023 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty zaległości w terminie 7 dni. Wezwanie pozostało bezskuteczne. Roszczenie stało się wymagalne w dniu 10 listopada 2023 roku.

Powódka wskazała, że niniejszym pozwem nie dochodzi od pozwanego kosztów poza odsetkowych ani odsetek umownych za czas korzystania z kapitału pożyczki. Pozwany otrzymał kwotę 4 000 złotych, spłacił 2 225 złotych, stąd wierzytelności powódki wynosi 1 775 złotych.

Nadto powódka wskazała, że pierwotnie wytoczone przeciwko pozwanemu powództwo o zapłatę toczyło się przed Sądem Rejonowym w Piszcu pod sygn. akt I C 278/18, lecz z uwagi na brak aktualnego adresu pozwanego, postępowanie te zostało zawieszona, a następnie postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2019 roku umorzona. Następnie powódka podjęła wszelkie niezbędne kroki celem ustalenia aktualnego adresu zamieszkania pozwanego. Pozwany pomimo obowiązku wynikającego z umowy pożyczki, nie poinformował pożyczkodawcy o zmianie adresu zamieszkania. Takie zachowanie dłużnika należy, w ocenie powódki, uznać za zawinione, mające na celu uniemożliwienie powódce terminowego dochodzenia wierzytelności, a przez to uzasadniające nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia. W ocenie powódki, w niniejszej sprawie skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia byłoby sprzeczne z zasadami słuszności oraz zasadami współżycia społecznego, a w szczególności z obowiązkiem regulowania zaciągniętych zobowiązań.

Pozwany M. O. nie złożył odpowiedzi na pozew i mimo należytego powiadomienia go o terminie, nie stawił się na rozprawie i nie żądał przeprowadzenia rozprawy w jego nieobecności.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 kwietnia 2017 roku pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w B. (obecnie siedziba w W.), a M. O. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej nr (...), w ramach której M. O. przyznana została do wypłaty kwota 4 000 złotych, natomiast całkowita kwota do zapłaty wynosiła 7 800 złotych. M. O. zobowiązał się do jej spłaty w 24 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych w wysokości po 325 złotych każda, płatnych do 2-ego dnia miesiąca począwszy od czerwca 2017 roku.

W dniu zawarcia ww. umowy pożyczki M. O. podpisał weksel in blanco.

Z uwagi na nieterminowość w regulowaniu rat pożyczki, pismem z dnia 22 października 2017 roku (...) Spółka Akcyjna wypowiedziała ww. umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia oraz wezwała M. O. do wykupu w terminie 30 dni weksla wypełnionego na kwotę 6 833,84 złote, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W dniu 26 października 2017 roku M. O. wpłacił na rzecz pożyczkodawcy 650 złotych i zaprzestał dalszej spłaty roszczenia.

Na poczet spłaty zobowiązania wynikającego z ww. umowy pożyczki M. O. dokonał wpłat w łącznej wysokości 2 225 złotych. Pozostała do spłaty należność stała się wymagalna w dniu 22 listopada 2017 roku.

(dowód: umowa pożyczki z harmonogramem spłaty k. 5-10; wykaz operacji finansowych na koncie pożyczkobiorcy k. 11; weksel k. 4 i pismo z 22.10.2017r. k. 5 akt sprawy I C 278/18 Sądu Rejonowego w Piszcu)

W dniu 6 grudnia 2017 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniosła przeciwko M. O. pozew do Sądu Rejonowego w Piszcu o zapłatę kwoty 6 183,84 złote z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie – z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) zawartej w dniu 21 kwietnia 2017 roku. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 278/18.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Piszcu na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. zawiesił postępowanie w ww. sprawie z uwagi na nie wskazanie przez powódkę aktualnego adresu zamieszkania pozwanego, a następnie postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2019 roku na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. postępowanie w sprawie tej umorzył.

(dowód: pozew z załącznikami k. 2-10, postanowienie Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 11.04.2018r. k. 23 i z dnia 25.04.2019r. k. 30 akt sprawy I C 278/18 Sądu Rejonowego w Piszcu)

Sąd zważył, co następuje:

W związku z niezłożeniem przez pozwanego odpowiedzi na pozew, niestawieniem się na rozprawie i brakiem jakichkolwiek wyjaśnień, Sąd zobligowany był do wydania w przedmiotowej sprawie wyroku zaocznego (art. 340 § 1 k.p.c.).

W takim przypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda dotyczące okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości, albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339 § 2 k.p.c. w zw. z art. 340 § 1 k.p.c.).

Podkreślić przy tym jednak należy, że wydanie wyroku zaocznego może nastąpić tylko wówczas, gdy Sąd rozpoznający sprawę, nie ma żadnych uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Niezależnie bowiem od ustalenia podstawy faktycznej Sąd jest zawsze zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny natomiast wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwa, gdyż w tym zakresie nie

obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973, III CRN 59/73).

Przedłożone przez powódkę dokumenty nie budziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości i wiarygodności. Niewątpliwie strony łączyła umowa pożyczki gotówkowej nr (...) zawarta w dniu 21 kwietnia 2017 roku, z której warunków pozwany nie wywiązał się w całości.

Zawarta przez strony niniejszego sporu umowa pożyczki jest, według obowiązującego w dacie zawarcia tej umowy stanu prawnego, umową o kredyt konsumencki określoną w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1028). Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 2 pkt 1 powołanej ustawy, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Jak z kolei stanowi przepis art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Jak wskazano wyżej, Sąd zobowiązany był ocenić zasadność roszczenia powodowej spółki przez pryzmat całokształtu przepisów prawa materialnego, nie wyłączając przepisów o przedawnieniu.

W ocenie Sądu roszczenie strony powodowej uległo przedawnieniu.

W dniu 9 lipca 2018 roku weszły w życie zmiany wprowadzone do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1104), które znowelizowały przepisy dotyczące przedawnienia, a mianowicie m.in. skróciły okresy przedawnienia oraz wprowadziły automatyczne badanie przedawnienia przez sąd w sprawach wytoczonych przeciwko konsumentom.

Ustawodawca wprowadził do porządku prawnego art. 117 § 2¹ k.c., który stanowi, że po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Podkreślić przy tym należy, że przepis ten stosuje się także do roszczeń przedawnionych przysługujących przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia (art. 5 ust. 4 Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104)).

Z powyższego wynika zatem, że jeśli wierzyciel będący przedsiębiorcą występuje z pozwem przeciwko konsumentowi, sąd ma obowiązek z urzędu – czyli bez zarzutu, czy wniosku ze strony konsumenta - zbadać, czy dług jest przedawniony i jeśli doszło do przedawnienia – powództwo co do zasady oddalić. Nowe przepisy znajdują zastosowanie do spraw wszczętych przed 9 lipca 2018 roku i w tym dniu niezakończonych.

W myśl art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat sześć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, a jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, to bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 kc). Bieg przedawnienia przerywa się również, m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwym jest, że roszczenie powódki ma charakter majątkowy i jest związane z działalnością gospodarczą powódki.

Z treści uzasadnienia pozwu w sprawie I C 278/18 oraz z załączonego do tego pozwu pisma z dnia 22 października 2017 roku zawierającego oświadczenie powódki o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy pożyczki, wynika jednoznacznie, że roszczenie powódki stało się wymagalne w dniu 22 listopada 2017 roku, nie zaś, jak obecnie twierdzi powódka, w dniu 10 listopada 2023 roku. Zatem w niniejszym przypadku koniec terminu przedawnienia przypadał na dzień 31 grudnia 2020 roku. Tymczasem powódka wniosła pozew w dniu 1 lutego 2024 roku.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż w sprawie nie doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Wbrew twierdzeniom powódki, nie doszło również do przerwania biegu tego terminu.

Zgodnie z art. 182 § 2 k.p.c. umorzenie postępowania zawieszono w pierwszej instancji nie pozbawia powoda prawa do ponownego wytoczenia powództwa, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. W tej sytuacji również nie dochodzi do skutecznego przerwania biegu przedawnienia.

Umorzenie postępowania w pierwszej instancji na podstawie art. 182 k.p.c. powoduje uchylenie wszelkich skutków materialnoprawnych i procesowych, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. W związku z powyższym, po spełnieniu warunków określonych w art. 182 § 2 k.p.c., umorzenie postępowania powoduje, że skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. zostaje uchylony (vide postanowienia Sądu Najwyższego z 19.07.2012r., II CSK 691/11, Legalis).

Faktem jest, że pozwany, mimo obowiązku wynikającego z umowy pożyczki, nie poinformował powódki o zmianie miejsca zamieszkania. Nie mniej jednak, powódka, która w sprawie I C 278/18 reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika, miała możliwość skorzystania z regulacji dotyczącej ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, co pozwoliłoby na doprowadzenie sprawy do jej merytorycznego zakończenia. Wniosku takiego jednak nie zgłosiła, czego konsekwencją było zawieszenie, a następnie umorzenie postępowania.

Wobec powyższego, uznając roszczenie powódki za przedawnione, Sąd powództwo oddalił.